

2. Загальний авіаційний простір [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.votpusk.ru/news.asp?msg=35084>

3. Влияние извержения вулкана Эйяфьядлайёкюдль на международное авиасообщение [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/1452283>

УДК 341.226(043.2)

Капустяк І. О., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: **Макеева О. М.**, старший викладач

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРИНЦИПІВ МІЖНАРОДНОГО ПОВІТРЯНОГО ПРАВА

Проблеми розвитку повітряного права як галузі національного права є актуальними на сучасному етапі розвитку української держави. Важливими є дослідження принципів міжнародного повітряного права, що впливають на формування галузі повітряного права України.

Метою даної публікації є дослідження теоретико-правових аспектів принципів міжнародного повітряного права.

Серед науковців та практиків, які присвятили свої праці питанням міжнародного повітряного права, можна окремо зазначити Є. М. Аметистова, М. В. Буроменського, В. Г. Буткевича, В. Н. Денисова, А. С. Мацко, М. В. Миронова, Л. М. Шестакова та ін. Дані наукові дослідження, що проводилися, були спрямовані на аналіз окремих питань та етапів розвитку міжнародного повітряного права [1, с. 58].

У теорії права принципи права визначають як основоположні засади правового регулювання суспільних відносин. Вони можуть бути закріплені у формальних джерелах права або вироблені в юридичній практиці й сформульовані у правосвідомості [2, с. 253].

У залежності від критеріїв у юридичній науці виділяють такі принципи: загальносоціальні, загальноправові, галузеві, міжгалузеві та принципи інститутів права.

На думку О. В. Старчук, принципи права – це такі засадничі ідеї права, які визначають зміст і спрямованість його норм та характеризуються системністю, взаємоузгодженістю, загальнообов'язковістю, універсальністю, стабільністю, предметною визначеністю, загальнозначущістю й регулятивністю [3, с. 42].

Міжнародне повітряне право – це галузь міжнародного права, що регулює відносини між суб'єктами міжнародного права у зв'язку з використанням повітряного простору з метою міжнародних повітряних

польотів. До системи міжнародного повітряного права входять принципи, які регулюють діяльність міжнародної цивільної авіації в цілому. Принципами міжнародного повітряного права є: принцип суверенітету, принцип свободи польотів і принцип безпеки авіації та інші.

Принцип повного і виключного суверенітету держав над їх повітряним простором полягає в тому, що держава самостійно встановлює правовий режим використання свого повітряного простору. Разом з тим, держава має використовувати свій повітряний простір таким чином, щоб не заподіяти шкоду правомірним інтересам інших держав. При цьому, слід враховувати юридичну неоднорідність повітряного простору. Його статус у міжнародному праві є двояким: з одного боку – це частина простору конкретної держави, з іншого боку – це простори, що знаходяться за межами певної території [4, с. 78].

Принцип свободи польотів у міжнародному повітряному просторі, розташованому за межами державних кордонів, означає, що літальні апарати будь-якої країни мають право на безперешкодне здійснення польотів у межах цього простору за умови суворого дотримання встановлених міжнародним правом приписів. Здійснення польотів у повітряному просторі здійснюється з дотриманням правил польотів уникнення будь-якої загрози щодо порушення суверенітету, територіальної цілісності або політичної незалежності держав, над якими здійснюється політ.

Принцип забезпечення безпеки міжнародної цивільної авіації передбачає прийняття державою, в якій зареєстровано повітряне судно надання літальним апаратам, різної авіаційної техніки, устаткування, чіткої роботи керуючих та допоміжних диспетчерських, метеорологічних служб, оснащення повітряних трас необхідним аеронавігаційним супроводом, а також забезпечення безпеки цивільної авіації від будь-яких адміністративних, кримінальних та інших загроз.

Отже, підсумовуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що в основі кожного з принципів лежить певна функція, яка забезпечує: а) встановлення державою правового використання щодо свого повітряного простору, а також не порушення повітряного простору інших країн, б) своєчасне удосконалення та заміна повітряного судна у разі його поломки, адже від цього залежить життя та здоров'я пасажирів, в) принципи, що служать платформою для застосування норм юридичних інститутів.

Література

1. Раскалей М. О. Окремі зобов'язання у сфері міжнародного повітряного права. Стан та перспективи / М. О. Раскалей // Альманах міжнародного права. – 2014. – № 4. – С. 58-65.
2. Крестовська Н. М. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести / Н. М. Крестовська, Л. Г. Матвєєва. – К.: Юрінком Інтер, 2015. – 584 с.

3. Старчук О. В. Щодо поняття принципів права / О. В. Старчук // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 2. – С. 40-43.

4. Анцалевич Г. О. Міжнародне право: підручник / Г. О. Анцалевич – К.: Алерта, 2003. – 409 с.

УДК 656.7.01:061.25 ІКАО:93 (043.2)

Кириленко Н. В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: **Макеєва О. М.**, старший викладач

ФУНКЦІЇ І КОМПЕТЕНЦІЯ ІКАО: ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ

У результаті науково-технічного прогресу кінця ХІХ – початку ХХ століття відбувається бурхливий розвиток цивільної авіації. Необхідність правового регулювання перевезень та забезпечення безпеки авіації зумовило необхідність формування міжнародного повітряного права. З метою забезпечення управління цими процесами були створено міжнародні організації цивільної авіації. Важливе місце серед яких належить Міжнародній організації цивільної авіації (далі – ІКАО). Створена в контексті діяльності ООН щодо забезпечення миру та безпеки, ІКАО має своїми цілями розробку принципів і методів міжнародної аеронавігації та сприяння плануванню і розвитку міжнародного повітряного транспорту.

Метою даної публікації є дослідження історико-теоретичних аспектів функцій та компетенції ІКАО.

Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО) створена 4 квітня 1947 року. Головний офіс ІКАО розташований у м. Монреаль у Канаді. Окрім Головного офісу, ІКАО має 8 регіональних офісів: Азійський та Тихоокеанський офіс (APAC); Азійський та Тихоокеанський додатковий офіс (APAC RSO); Європейський та Північноатлантичний офіс (EUR/NAT), Близько-східний офіс (MID); Північноамериканський, Центральної Америки та Карибів (NACC); Офіс Південної Америки (SAM); Західної та Центральної Африки (WACAF) [1].

Цілі і завдання ІКАО зазначені у ст. 44 Чиказької Конвенції (далі – Конвенція) 1944 р. Ними є: забезпечення безпечного і впорядкованого розвитку міжнародної цивільної авіації в усьому світі; заохочення мистецтва конструювання і експлуатації повітряних суден, побудову і розвиток повітряних трас, аеропортів та аеронавігаційних засобів для міжнародної цивільної авіації; забезпечення потреб народів світу в безпечному, регулярному, ефективному і економічному повітряному